

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ : ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Ταχ. Διεύθυνση : Λ. Συγγρού 150
Ταχ. Κωδ. : 176 71 Αθήνα
Πληροφορίες : Χρ. Αραμπατζής
Τηλέφωνο : 2109287235
e-mail: charampatzis@minagric.gr

Αθήνα: 26-04-2024
Αριθ. Πρωτ.: 4894/123121

ΠΡΟΣ: ΟΠΩΣ Ο Π.Δ

ΘΕΜΑ: «Κατευθυντήριες οδηγίες για την αντιμετώπιση ιώσεων και ιοειδών στα πυρηνόκαρπα».

Πολλά διαφορετικά διασυστηματικά παθογόνα, συμπεριλαμβανομένων των ιών, επηρεάζουν τα πυρηνόκαρπα προκαλώντας ασθένειες με δυσμενείς επιπτώσεις στους οπωρώνες παγκοσμίως.

Η σημασία των ασθενειών που προκαλούνται από αυτά τα παθογόνα στην υγεία των δέντρων και το σχήμα και την ποιότητα των καρπών, επιβάλλουν την διαρκή επαγρύπνηση των καλλιεργητών.

Τα μέτρα ελέγχου εξαρτώνται από την αναγνώριση των ασθενειών και το αίτιο που τις προκαλεί. Η **έγκαιρη διάγνωση** είναι η πιο σημαντική πτυχή του ελέγχου της διασποράς των ιών των οπωροφόρων φυτών. Επίσης, τα συστήματα πιστοποίησης που εφαρμόζονται στην παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού οπωροφόρων δέντρων επιτρέπουν την παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού γνωστής ποικιλίας και φυτοϋγειονομική κατάστασης.

Ο έλεγχος των εντόμων - φορέων παίζει σημαντικό ρόλο στην διαχείριση αρκετών ιολογικών ασθενειών που μεταφέρονται με φορείς, αλλά πρέπει να χρησιμοποιείται μαζί με άλλα μέτρα ελέγχου, όπως η εκρίζωση των προσβεβλημένων φυτών και η χρήση πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού.

Στη γεωργική πράξη δεν υπάρχει **κανένα θεραπευτικό μέτρο κατά των ιώσεων** και η αντιμετώπισή τους βασίζεται στην εφαρμογή των πιο κάτω προληπτικών μέτρων:

A. Μητρικές φυτείες και φυτώρια

- Χρησιμοποίηση υγιούς [πιστοποιημένου ή ελάχιστων κοινοτικών προδιαγραφών (CAC)] μητρικού υλικού,
- Διατήρηση μητρικού υλικού σε γλάστρες υπό κάλυψη (εντομοστεγή δίκτυα),
- Χρησιμοποίηση εντομοστεγών δικτύων για παραγωγή των δενδρυλλίων υπό κάλυψη. Μη κάλυψη μόνο σε περίπτωση που μπορεί να υπάρξει ουδέτερη ζώνη 1 χλμ. χωρίς να φύονται άλλα πυρηνόκαρπα (και άγρια είδη ξενιστών),
- Χειρισμοί (ψεκασμοί) των φυτών με ορυκτέλαια (θερινά λάδια) κατά τις εποχές ενεργούς πτήσης (δραστηριότητας) των αφίδων (άνοιξη - φθινόπωρο),
- Χρησιμοποίηση υποκειμένων ανεκτικών ή κατά περίπτωση σχετικά ανθεκτικών (π.χ. για τον ιό της ευλογιάς της δαμασκηνιάς: ‘GF677’, ‘Garnem’, ‘Greenpac’, ‘Mygobolan BN4kr’, ‘Docera 6’),
- Λήψη μέτρων απολύμανσης και ορθής υγιεινής για αποφυγή μετάδοσης των ιώσεων και των ιοειδών με μηχανικά μέσα,
- Τακτική επιθεώρηση κατά την άνοιξη και καταστροφή όλων των υπόπτων δενδρυλλίων,
- Εργαστηριακός δειγματοληπτικός έλεγχος των παραγομένων δενδρυλλίων.

B. Οπωρώνες

- Χρησιμοποίηση υγιούς [πιστοποιημένου ή ελάχιστων κοινοτικών προδιαγραφών (CAC)] πολλαπλασιαστικού υλικού για την εγκατάσταση,
- Χρησιμοποίηση ανθεκτικών-ανεκτικών ποικιλιών και υποκειμένων στις περιπτώσεις που υπάρχουν και έχουν εμπορική αξία,
- Αποφυγή εγκατάστασης του οπωρώνα σε περιοχή όπου ενδημεί η ασθένεια. Εγκατάσταση σε απομακρυσμένες περιοχές όπου υπάρχει εναλλαγή με άλλα είδη μη ή λιγότερο ευπαθή,
- Χειρισμοί των φυτών με ορυκτέλαια (θερινά λάδια) για τα 3 πρώτα χρόνια,
- Λήψη μέτρων απολύμανσης κλαδευτικών και λοιπών εργαλείων για αποφυγή μετάδοσης με μηχανικά μέσα. Χρήση κατάλληλων απολυμαντικών (π.χ. διάλυμα χλωρίνης περιεκτικότητας 0,5% NaOCl για 1min),
- Καταστροφή των λαίμαργων βλαστών γιατί προτιμώνται από τις αφίδες,
- Αποφυγή επανεμβολιασμού προσβεβλημένων δένδρων,

- Αποφυγή χρήσης εμβολίων από δένδρα που δεν είναι ελεγμένα και μπορεί να είναι ασυμπτωματικοί φορείς ιώσεων,
- Όταν δένδρα ευαίσθητων ποικιλιών βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές συνιστάται η παρακολούθησή τους για συμπτώματα και η εκρίζωση των μολυσμένων για μείωση της πίεσης του μολύσματος.

Σε περίπτωση εμφάνισης ασυνήθιστης συμπτωματολογίας στα δέντρα του οπωρώνα ή στα φυτώρια, η οποία παραπέμπει σε πιθανό ιολογικό αίτιο, οι καλλιεργητές πυρηνοκάρπων πρέπει άμεσα να ενημερώνουν τις φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες της περιοχής τους (Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου, Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων) και να λαμβάνουν τα ανωτέρω αναφερόμενα προστατευτικά μέτρα.

Καλούνται οι τοπικές υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου της χώρας να ενημερώσουν σχετικά τους καλλιεργητές πυρηνοκάρπων στην περιοχή αρμοδιότητάς τους.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Δρ ΑΝ. ΜΑΥΡΙΔΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

- ΠΡΟΣ:**
- 1) Αυτοδιοίκηση.
 - α) Περιφερειακές Ενότητες.
Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής
Τμήματα Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου.
(υπόψη: φυτοϋγειονομικών ελεγκτών)
Έδρες τους
 - β) Γενικές Διευθύνσεις Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειών.
Έδρες τους
 - 2) Π.Κ.Π.Φ&Π.Ε.
(υπόψη: φυτοϋγειονομικών ελεγκτών)
Έδρες τους
 - 3) Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων του ΥπΑΑΤ (Δια των οικείων Διευθύνσεων των Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών)
 - 4) Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (Μ.Φ.Ι)
Στ. Δέλτα 8,
14561 Κηφισιά, Αττική
4.1) Υπόψη: Δρ. Χρ. Βαρβέρη
4.2.) Επίσημα Εργαστήρια.

ΚΟΙΝ/ΣΗ: ΥΠΑΑΤ

- 1) Γραφείο Υπουργού
(κ. Ε. Αυγενάκη)
- 2) Γραφείο Υφυπουργού
(κ. Σταμενίτη)
- 3) Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
(κ. Γ. Στρατάκου)
- 4) Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Δ/σης Γεωργίας
(κ. Α. Πολύμερου)
- 5) Γραφείο Προϊσταμένης Γενικής Δ/σης Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών ΥπΑΑΤ
- 6) Γραφείο Προϊσταμένου Δ/σης Πολ/στικού Υλικού Καλλ/νων Φυτικών Ειδών
& Φυτογενετικών Πόρων (κ. Σ. Κοσμά)